

Повна назва: Зовнішня політика Росії та країн СНД

Статус: Нормативна

Мета: Метою курсу «Зовнішня політика Росії та країн СНД» є ознайомлення студентів з природою та закономірностями розвитку міждержавних відносин на пострадянському просторі, особливостями формування зовнішньої політики Російської Федерації, як правонаступниці СРСР та інших країн Співдружності незалежних держав, а також держав що вийшли з цього політичного утворення, їх місця та ролі в сучасних міжнародних відносинах; надання уявлення про етапи розвитку зовнішньополітичних концепцій та стратегій країн СНД, забезпечення розуміння зв'язку всіх їх складових.

Обсяг, методики, і технології викладання дисципліни:

Тематичний план дисципліни «Зовнішня політика Росії та країн СНД» складається з двох змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками, дозволяючи логічно розташувати блоки навчальних тем за просторовою та часовою ознакою.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи навчання:

Форми навчання:

1) лекційні заняття, на яких викладається теоретичний матеріал, наводяться практичні приклади; заняття проводяться з використанням технічних та програмних засобів;

2) семінарські заняття, що передбачають підготовку теоретичних та практичних питань з державного фінансового контролю та їх обговорення в аудиторії;

3) консультації, які проводяться з метою допомоги студентам у виконанні їх індивідуальних завдань та роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять.

Методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Даний метод знаходить широке застосування для передачі великого масиву інформації на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у «готовому» виді. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки і залишаються у рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.

2. Репродуктивний метод (репродукція – відтворення). Використовується переважно на семінарських заняттях, коли діяльність студентів організовується за кількаразовим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні роботи і різні форми самоконтролю.

Застосовується у взаємозв'язку з **інформаційно-рецептивним методом** (який передує репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь у студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікація).

3. Метод проблемного викладу, використовується у побудові змістовної частини курсу (теми лекцій і семінарів). Важливою складовою даного методу є розкриття пошуків різних підходів у вирішенні тієї чи іншої проблеми. При цьому викладач реалізує розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки викладача.

4. Частково-пошуковий, або евристичний, метод, який полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах і колоквиумах.

5. Дослідницький метод. Є важливою складовою самостійної роботи студента, оскільки вони самостійно вивчають літературу, джерела, здійснюють інші дії пошукового характеру. У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності.

Під час семінарських занять можуть використовуватися **елементи дискусії** (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі).

Дискусійні методи виступають як засіб не тільки навчання, але й виховання.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Зовнішня політика СНД						
Тема 1. Розпад СРСР та утворення СНД		2	2			4
Тема 2. Військове співробітництво держав СНД та проблема безпеки на пострадянському просторі. Економічне співробітництво пострадянських держав.		2	2			4
Тема 3. Держави СНД у міжнародних відносинах у		2	2			4

Центральній Азії						
Тема 4. Зовнішня політика Республіки Білорусь. Зовнішня політика Молдови.		2	2			4
Тема 5. Новий етап геополітичного життя РФ. Доба В.В. Пуніна.		2	2			4
Тема 6. Росія у ХХІ ст. Союзна держава Росії і Білорусії.		2	1			4
Тема 7 Росія у конфліктах ХХІ ст.		2	1			4
Тема 8 Передумови та наслідки Розпаду СРСР		2	1			4
Разом за змістовим модулем 1		16	13			32
Змістовий модуль 2. Зовнішня політика Росії						
Тема 1. Формування зовнішньої політики провідних країн СНД. Відносини Росії з європейськими державами		2	2			5
Тема 2. Країни СНД у системі світової безпеки. Країни СНД у міжнародних організаціях.		2	2			5
Тема 3. Відносини країн СНД з США. Зовнішня політика провідних країн СНД на Близькому Сході.		2	2			4
Тема 4. Ринок енергоносіїв на теренах СНД.		2	2			4
Тема 5. Політичне життя на теренах провідних країн СНД.		2	2			4
Тема 6 Перші роки існування РФ. Доба Б.Н. Єльцина.		2	1			4

Тема 7 Гарячі точки та військові конфлікти на теренах СНД. Участь Росії.		2	1			4
Тема 8. Економічні відносини на території держав СНД.		2	1			4
Разом за змістовим модулем 2		16	13			36
Усього годин		32	26			68

Знання та навички: студенти повинні

знати: сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні міждержавної взаємодії в контексті взаємозв'язків Росії та інших країн СНД на пострадянському просторі та інших геополітичних утворень світу;

- Категоріальний апарат курсу;
- Ключові персоналії політичного життя краї СНД;
- Ключові дати та події;
- Нормативну базу міждержавних відносин країн СНД та Росії зокрема;
- Основні конфлікти, способи їх розгортання та стратегії вирішення проблем.

вміти:

- формувати сталі розуміння що до хронології міждержавних зв'язків Росії та країн СНД
- визначати роль та значення тієї чи іншої країни пострадянського простору у певній сфері міждержавної взаємодії
- розуміти базові поняття, події та явища пов'язані із здійсненням зовнішньої політики країн пострадянського простору
- здійснювати самостійний моніторинг та дослідження явищ та процесів у міждержавній взаємодії країн СНД
- оцінювати наслідки політичних, військових та дипломатичних дій на пострадянському просторі
- розвивати стале розуміння характеру та напрямку політичного процесу в країнах СНД.

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 126 години / 3,5 кредитів ECTS.

Види робіт: Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання індивідуальних завдань; виконання самостійних письмових аудиторних робіт, усні відповіді на семінарських заняттях, залік, іспит.

Протягом триместру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, перевірки самостійних робіт, перевірки виконаних творчо-пошукових завдань. Підсумковий контроль з дисципліни «Зовнішня політика Росії та країн СНД» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку у

5 триместрі та іспиту в 6 триместрі, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Оцінювання:

Залік

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Доповідь на сем. заняттях	5	4	20
Опитування на сем. заняттях	5	6	30
Творчо-пошукова робота	10	1	10
Виконання письмової самостійної роботи(тестування)	10	1	10
Загальна кількість балів			70
Залік			30
Всього за триместр			100

іспит

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Доповідь на сем. заняттях	5	2	10
Опитування на сем. заняттях	5	6	30
Творчо-пошукова робота	10	1	10
Виконання письмової самостійної роботи(тестування)	10	1	10
Загальна кількість балів			60
Іспит			40
Всього за триместр			100

Викладач:

Погромський Віктор Олександрович, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики ЧНУ ім. Петра Могили.

Стаж педагогічної діяльності – 5 років. Кількість виданих наукових праць – більше 80. В 2012 році захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук зі спеціальності 07.00.01 – Історія України. Тема дисертації: «Українсько-аргентинські зв'язки (1880-ті - 1939 р.)»

Сфера наукових інтересів – історія міжнародних відносин ХХ ст.